

Sziget a határ mentén

Tanácskozás Göntérházán Hetés néprajzi értékeiről

A Hetés néprajzi értékeiből rögtönzött tárlat több darabja Budapesten is látható lesz a nyáron.

A szlovéniai Göntérháza két-nyelvű általános iskolája adott otthont tegnap annak a tanácskozásnak, amely Hetés néprajzi értékeit, sajátosságait volt hivatott csokorba gyűjteni. A lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet által szervezett

programon neves előadók — többek között dr. Kerecsényi Edit kanizsai néprajzkutató, dr. Bellon Tibor, a karcagi múzeum igazgatója, valamint dr. Gráfik Imre, a Magyar Néprajzi Társaság főtájkára — szóltak a tájegység kultúrájáról, helytörténeti,

irodalmi, nyelvjárásbeli értékeiről. A közönség soraiban muravidéki, zalai és Vas megyei szakemberek, s több egyetem néprajzi tanszékének oktatói és hallgatói foglaltak helyet. (Más információk Sziget a nyelvhatár peremén címmel a 3. oldalon)

Elmaradt a Torgyán ellen jószolt „puccs”

Bár a kisgazdák Borsod-Abaúj-Zemplén megyei elnöke Torgyán József leváltását ígerte, a megjövendő „puccs” elmaradt: a Független Kisgazdapárt pénteki nagyválasztmányi ülésén titkos szavazással 354 igen szavazattal 39 ellenében ismét Torgyán Józsefet választották a párt elnökévé.

Az FKGP alapszabálya értelmében a vezető tisztségviselőkre a pártelnök tesz javaslatot. Így Torgyán József ajánlása alapján a választmány Panca Istvánt, Pallag Lászlót, Czoma Kálmánt, Gyimóthy Gézát és Lányi Zsoltot választotta alelnökké. A párt főtájkára ismét

Bernáth Varga Balázs lett, a pártfőigazgató megbízatást pedig Bánk Attila kapta.

Egyébként heves szóváltással kezdődött pénteken a Kisgazdapárt nagyválasztmányának tisztújító ülése. (További részletek Torgyán újabb csatát nyert? címmel a 2. oldalon.)

A legfontosabb cél

Megvitatták a gazdasági nyugtalanság okait

A magyar gazdaságban a legfontosabb cél az infláció leszorítása, amelynek elérését nem akadályozza, ha még egy darabig fennmarad a csökkenő ütemű csúszó leértékelés — jelentette ki újságírók előtt Járvi Zsigmond, miután — több neves közgazdász társaságában — Orbán Viktorral, a Fidesz elnökével, a kormányfői poszt várományosával találkozott pénteken a párt Lendvai utcai székházában. A megbeszélést követően

az ABN AMRO Bank Rt. vezérigazgatója, a BÉT tőzsde tanácsának elnöke kiterő választ adott arra a kérdésre, hogy felkérés esetén elfogadna-e miniszteri tárcát az új kormányban. Elmondása szerint a megbeszélés központi témája az volt, hogy miért reagált ilyen idegesen a pénzügyi világ a kormányalakítás körüli bizonytalanságokra. (Folytatás a 2. oldalon Nagyon jó távlati kilátások címmel.)

Mandátumátadás

Kifogástalan a választási szervek munkája

A tervezettnél néhány nappal korábban, már tegnap átvehette megbízólevelét több zalai országgyűlési képviselő.

Mint ismeretes, a vasárnap befejeződött 1998-as parlamenti választásokon a területi pártlistákról négyen szereztek mandátumot. Szalai Annamáriának, a Fidesz megyei elnökének és az ugyancsak Fidesz-listán indult dr. Sáringer Gyulának tegnap adta át a dokumentumot dr. Darák János, a Zala Megyei Területi Választási Bizottság elnöke.

A másik két területi listás mandátumot szerzett honatyja, Czoma Kálmán (FKGP) és Göndör István (MSZP) budapesti elfoglaltsága miatt nem tudott jelen lenni az eseményen, ezért ők a választási bizottság következő, keddi ülésén vehetik majd át a megbízólevelet.

A testület elnöke tegnap ismertette a megyei pártlistákra leadott szavazatok összesítésének végeredményét is. (További információk, Mandátumok átadása címmel, a 3. oldalon.)

Megint az erdőről

Látványosan feltűnően sűrű az erdővel kapcsolatos zalai nagyrendezvények száma. A múlt héten Nagykanizsán, tegnap pedig Zalaegerszegen állt középpontban az ágazat. Ismétlése azonban szó sincs, hiszen a dél-zalai városban az országos erdészeti közgyűlés országos ügyekkel foglalkozott, míg a megyei agrárkamara választmányi ülésének résztvevői a zalai magánerdők helyzetét, gondjait vitatták meg. (Bővebben Mit susog a fehér akác? címmel a 3. oldalon.)

Kovács áll az élen

Az MSZP-frakció ügyvezető elnökségét megválasztó pénteki ülésen a parlament legnagyobb ellenzéki képviselőcsoportjának 134 tagja közül 115-en voltak jelen, és száztizenhármuk igenjével Kovács Lászlót választották frakcióvezetőjükknek.

Szekeres Imre eddigi frakcióvezető nem vállalta a jelöltséget, így a külügyminiszter volt az egyetlen várományosa a posztnak. A képviselők az ügyvezető elnökségbe választották még — frakcióvezető-helyettesi minőségben — Kiss Pétert, Nagy Sándort, Toller Lászlót és Lendvai Ildikót. Az ötödik jelölt Lamperth Mónika volt, aki kiesett. Kovács László szerint a tanácskozáson történtek üzeneté-

ekkel bírnak. Azt jelzik ugyanis, hogy a frakció egységes, cselekvőképes és alkalmas a konstruktív ellenzéki szerep betöltésére. A frakcióvezető jelezte: a képviselőcsoport helyettes vezetőinek köre bővülni fog, hogy a különböző szakterületek képviselői hozzászólhassanak a parlamentben a legfontosabb kérdésekhez. (További részletek Konstruktív ellenzékét ígérnek címmel a 2. oldalon.)

„Hamis” Sonata

Sajnálta felgyújtani az autóját a német úr

Szerbiában adták el azt az autót, melynek eltűnését két hete Zalaegerszegen jelentette be német tulajdonosa. A továbbiakról tegnap tartottak a rendőr-főkapitányságon sajtótájékoztatót.

Mint Gerencsér Péter őrnagy, a városi kapitányság bünyű osztályának vezetőhelyettese elmondta, a múlt hét kedden jelentkezett náluk egy német polgár, magyar üzletfele társaságában, hogy bejelentse, a megyeszékhely Ady utcájából ellopták Hyundai Sonata típusú személygépkocsiját. A rendőrök három nappal későbbre idézték vissza a férfiakat újabb meghallgatásra, majd a helyszínen igyekeztek nyomokra lelteni.

A jelzett időszokról azonban nem sikerült semmi adatot beszerezni. Nem akadt tanú sem, aki emlékezett volna az ötmillió autóra.

Az újabb kihallgatáson a két férfi hamarosan ellentmondásba keveredett, majd a német autós beismerte, hogy a lopás történetét csak kitalálták. Pénzre lett volna ugyanis szükségük egy Sármelléken építendő karosszéria-javító műhelyre. Ekkor támadt az ötlet, hogy a biztosítási díjat megszerezzék. Megbízta egy egerszegi férfit, aki 30.000 forintért vállalta a jármű eltüntetését. (Mi történt a Hyundai-jal? Folytatás a 4. oldalon „Hamisan szolt” a Sonata címmel.)

A boldogulás igazi és egyetlen útja

„A cigányság apró emberkéivel nekünk kell átlépni, pár esztendőbe sűrítve, a putrikból a munkás emberközösségbe vezető sokszázas utat, hogy kivirágozzék bennük egy magasabb életforma igénye, kötelessége, fegyelme.”

Kovács Lajos, néhai megyei művelődési osztályvezető máig is sokban aktuális gondolatait tegnap a Csapi Általános Iskola és Diákotthon megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen idézték fel.

(Tudósításunk — A boldogulás igazi útja címmel — a lap 4. oldalán folytatódik.)

A jubileumi ünnepség számos érdeklődőt, segítőt, családtagot vonzott. (Szakony Attila felvétele)

A vidornyaszőlősi táborban a természettel ismerkedtek a gyerekek. (Pezetta Umberto archív felvétele)

A balatoni táborozás a nyerő

Ha nyár, akkor tábor. Legalábbis a gyerekek életében fontos szerepet tölt be az az egy-két hét, amit a társak, barátok társaságában tölthetnek el. A táborozás kell a felnőtté váláshoz, kell azért a rengeteg, megismételhetetlen élményért, amit tó- vagy folyóparton, netán az erdőben ilyenkor szerez a diák.

Néhány héttel az évszáró előtt már minden diák tudja, hol milyen táborban fogja — ha egyáltalán fogja — tölteni a nyarat. Megyénkben nagyon sok iskola szervez nyári programokat a diákjainak. Van, ahol már hagyomány, hogy erdei vándortáborba viszik a gyerekeket. Így megismerhetik a megye határain túli vidékeket is.

Természetesen Zala is vonzó célpontja a táborozóknak. Salomvár, Becsvölgye, Valkonya, Szentgyörgyvölgy turistaházai, a Borostyán-tó, a Gébárti-tó — hogy csak néhányat említsünk —, de más tavak és víztározók

környéke szintén kedvelt nyaralóhely.

Van, ahol csak az üdülés a cél, ám számos intézmény, közösség szervez erre az időszakra szaktáborokat is. Az „igazi” táborok azonban a Balaton-parton vannak. A Zala Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány Balatonyörökön, Balatonedericsen és Vonyarcvashegyen üzemeltet ilyen diáküdült. Mint azt a szervezők elmondták, idén nagyon sok zalai jelentkező akadt ezekre a táborhelyekre. Egy turnusban a három táborban összesen 430 fiatal tudnak fogadni. A nyári szezonra — az előzetes jelentkezés

alapján — szinte már teljesen lefoglalták a szállásokat.

Az 1300 forintos napi árral, mely magában foglalja a háromszori napiétkezés költségét és strandbélpót is — az alapítvány mindenki számára elérhető táborokat akart biztosítani.

Természetesen a zalai résztvevők mellett sokan megfordulnak majd itt az ország különböző részeiről, hiszen a harmadik éve működő, Katedra elnevezésű nyári táborzási programban már az egész ország megismerhette a zalai vidékeket. Edericsen vendégül látják a romániai Hargita megye 45 fős gyermekküldöttségét is. A csoport egy hetet tölt el a Balaton-parton.

A Közalapítvány idén másfél millió forintot fordított a táborok felújítására. Így a szezonban szebb környezetben fogadhatják a diákokat.

A boldogulás igazi útja

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az 1970-es évek elején dr. Kotnyek István, az akkori Nagykanizsa járási tanács művelődési osztályvezetője (ma a Zala Megyei Pedagógiai Intézet igazgatója) plántálta el a gondolatot, hogy a cigány gyerekek esélyegyenlőségének javítása érdekében szükséges lenne létrehozni egy bentlakásos intézményt. Nem kis feladatot jelentett a szervezés, hiszen a szülők nem szívesen engedték el „idegenbe” a gyermekeiket, végül 1973 szeptemberében megindult az oktatás az ország első cigány diákotthonában, a 60 helyett 49 kisdíakkal. Sok volt a túlkoros, 6-14 éves nebulók jártak az alsó tagozatba, jelentős részüket magyarul sem tudott. Ma 34 település 210 diákja „koptatja” az iskolapadot Csapiban. Persze a 25 év alatt a pedagógusoknak is tanulniuk kellett: cigány népismeretet, dalokat, szavakat, hogy őrizhessék a gyermekek identitástudatát, s az igazi boldogságot az jelenti a Csapiban, hogy a „gyerekeik” helyt állnak a művészeti és sportversenyeken, s az életben.

A tegnapi ünnepségen dr. Tóth László, a község polgármestere nem titkolta: kezdetben idegenkedett a falu a cigányoktól, mára a lakosság megértette az ott folyó munkát. Kiefer Károly igazgató terveiről is beszélt: 80 millió forintot beruházás keretében megkezdődik négy tanterem építése.

A jubileumi ünnepségen az iskola jelenlegi és volt diákjai adtak szívet melengető műsort.

Toronyóra helyett

Az Egészségügyi Világszervezet minden év májusának utolsó napján a dohányzás okozta veszélyekre hívja fel a figyelmet. A nemdohányzó világnaphoz kötődő akciók idén elsősorban a fiatalokat célozzák, hiszen, mint tudjuk, leszokni úgy a legkönnyebb, ha eleve rá sem gyújt az ember. Itt van tehát a riogatók szezonja, ugyanis hiába is legyintenek a megrögzött fatalisták, hogy falra hányt borsó az intellektus, azért minden kampány után akadnak jó páran, akiknek épp egy kollektív felbuzdulás ad erőt a leszokáshoz. S hogy nem csak a füstös levegőbe beszélnek, álljon itt egy adat, amely szerint egy leszoktatási akció 3500 résztvevőjéből 41 százalékkal sikerrel és tartósan megszabadult a költséges szenvedélytől.

Persze jöttek helyükbe mások, a trafikosokra ma is szépen süt a nap, Magyarországon a 15 évesnél idősebb népesség 38 százaléka rendületlenül füstölög. A zalai adatok sajnos semmivel sem jobbabbak az országos átlagnál, így aztán minden megyénkénti szülő figyelmébe is ajánlható az alábbi adatsor: az általános iskolások 13 százaléka már kipróbálta a cigarettát, 6 százalékkal keményen bagózik. Ugyanez az arány a gimnáziumokban 37, illetve 27 százalék, míg például az egészségügyi (!) szakiskolákban 54 és 67 százalék. A dohányzás felelős az összes halálozás 26 százalékaért, tíz tudórakban elhunytból 9 dohányzott. A cigarettázó szülők csecsemőit gyakrabban kapnak légúti fertőzést, tüdőgyulladást, sőt váratlan bölcsőhalál is lehet a következmény.

Ha már sikerült jól megijedni, vegyük sorra azt is, mit nyerhet az ember, ha felhagy a dohány-lobby aktív támogatásával. Az utolsó cigarettát elnyomása után húsz perccel normális szintre csökken a vérnyomás, nyolc órán belül feljavul a vér oxigéntartalma, 24 órán belül csökken a szívroham esélye. 72 óra múlva javul a tüdő kapacitása, néhány füstmentes hét után jelentősen megnő a teljesítményesség, elmúlnak a köhögési rohamok. Toronyórát láncostul nem ígérnek az orvosok, de ha kiszámítjuk, hogy egy év alatt körülbelül 60 ezer forintot költ a masszív dohányos cigarettára, egy zsebbőrával azért elég hamar meglepheti magát az életével takarékoskodó.

Persze senki nem állítja, hogy könnyű a szakítás. A golyóstollal is hamuzó, egész nap cukrot szopogató, üres zsebeit idegesen lappogató leszokófélben lévő embertársunk azonban megérdemel környezetétől némi kíméletet. A szakemberektől pedig segítséget, amelyben nincs is hiány. Bárki, akiben megérett az elhatározás, bizalommal fordulhat a Zala Megyei Kórház pózvai tudógondozójához, ahol telefonon is tájékoztatást adnak az éppen zajló leszoktatási programokról.

— mh —

Egyetemi társadalmi szenátus

Társadalmi szenátust alakított a Pécsi Janus Pannónius Tudományegyetem a dél-dunántúli és a bácskai térség gazdasági, tudományos és közéletének legtekintélyesebb személyiségeiből, hogy ezzel is javítsa „intelligens szolgáltatói” szerepét a régióban.

Göncz Árpád köztársasági elnök a fórumhoz intézett levelében hangsúlyozottan üdvözölte a kezdeményezést. Leszögezte azt a véleményét, hogy az egye-

temeknek a piacgazdaság igényeinek megfelelő, konvertálható tudást kell a változó társadalom szolgálatába állítaniuk. A JPTE több mint ötven tagú tár-

sadalmi szenátusát a pénteken Pécsen, az Egyetem és társadalmi környezete címmel rendezett konferencián hozták létre. A testületet a jövőben szeretnék nemzetközivé fejleszteni, hogy Pécs tágabb európai régiójával is szorosabbra fűzhesse kapcsolatait — hangoztatta Tóth József, a JPTE rektora.

Kenderpalánták százával

Hollandiából vitte hazafelé a németországi feketemunkás

Száz napi tétel (60.000 forint) pénzbüntetésre ítélte jogerősen a lenti bíróság a 21 éves román Ungurean Liviu-t, aki 720 indiai kenderpalántát, akart az országon át Romániába szállítani.

A fiatalember harmadik éve dolgozik illegálisan német földön a holland határ közelében. Néhány nappal ezelőtt, hazautazásakor megkérte egy ismerőse,

hogy vigyen magával néhány doboz palántát. A férfi, bár állította, nem tudja mit bíznak rá, elvállalta a fuvar, melyért 3.000 márkát ígért neki ismerőse.

Nem sikerült azonban eljutni hazáig, mert a rédcisi átkelőnél a vámósok felfigyeltek a ruhák alá rejtett dobozokra. A vámósok lefoglalták a több száz, szivacsos tápkockába ültetett

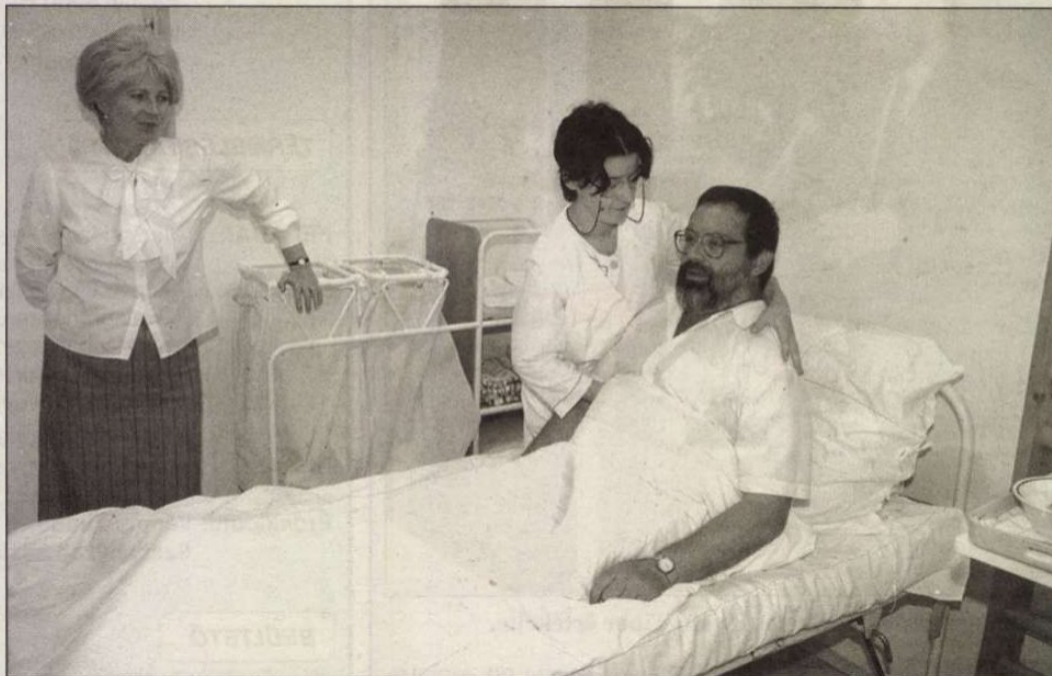
10-12 napos fejlettségű növényt. A vegyészszakértő véleménye szerint összességében 2,5 gramm kábítószert hatóanyagot tartalmaztak az indiai kenderpalánták.

A férfi elismerte bűnösségét, s ezzel ellentmondott azon állításának, hogy nem volt tisztában azzal, az indiai kender a marihuána alapanyaga.

Versengtek az időskorúak ápolói

Szociális ápolók és gondozók szakmai regionális versenyére került sor tegnap Zalaegerszegen, a Zala Megyei Önkormányzat pózvai intézetében, az Idősek Otthonában.

Amint azt Kiss Bódog Zoltánról, az intézet igazgatójától megtudtuk, az Alpok—Adria munkaközösségben részt vevő megyék — Vas, Somogy, Győr-Moson-Sopron és Zala — hasonló otthonaiban dolgozó szakápolóknak hirdették meg ezt a versenyt, melynek a pózvai módszertani központ kezdeményezője volt és házigazdája lett. A területi versenyek első három helyezette mérté össze tegnap tudását. A 12 versengő ápolónak elsőként az elméleti felkészültségükről kellett számot adni. A 30 kérdést tartalmazó teszt többek között az ápolási és a szociálpolitikai felkészültségüket vizsgálta. A második fordulóban pedig gyakorlati munkából vizsgáltak.

Rosta Katalin a gyakorlati vizsgán.

Minden résztvevő oklevelet kapott, a legjobbak pedig pénzjutalomban részesültek. Első helyen a somogyi Pál Gabriella végzett. A zalaegerszegi Rosta Katalin második lett, a Vas me-

gyei Pápai Dóra a harmadik, míg a Győr-Moson-Sopron megyéből érkezett Nagy Krisztina a negyedik helyen végzett.

A szervezők szeretnék, ha első próbálkozásaik után, mintegy

a szakma méltó elismeréseként, a regionális versenyt a későbbiekben kibővíthetnék és országos szinten is rendezhetnék.

N. Á.

„Hamisan szól” a Sonata

(Folytatás az 1. oldalról.)

Szándéka szerint felgyújtotta volna a Hyundai-t, ám a német férfi ebbe nem egyezett bele. Sajnálta az autót, amiért egyébként 20.000 márkát kártérítést remélt felvenni a biztosítótól.

Ezt követően magyar forgalmi hamisítottak hozzá és szerettek rendszámokat is. Óvatosságból azonban leigazoltatták azokat a rendőrséggel, és ekkor azt az információt kapták, a hatósági jeleket körözik. Ekkor lettek az eladás eme módjáról és megpróbálták Pesten értékesíteni az autót. Nem jártak sikerrel, mert német rendszámmal senkinek se kellett a Sonata. Újabb kísérletük már a határon túlra nyúlt. Kapcsolatba léptek egy szerb férfival.

Május 18-án Rösckénél vették ki az autót országból, s nem messze a határtól 6.000 márkáért eladták a kocsit. A forgalmi vizsont megtartotta a német férfi, hogy a biztosítást el tudja intézni.

S valahol itt buktak meg. Ugyanis a rendőrök furcsállották, miért csak ez az egyetlen okmány maradt meg, amikor a férfi, állítása szerint, minden iratát az autóban hagyta. Nem

hiányzott egyetlen személyes holmija sem, pedig épp hazafelé tartott Németországba.

A történetek után házkutatást tartottak a sármelléki üzlettárs lakásán, ahonnan több nagyértékű autóról szóló feljegyzés került elő, s az előzmények ismeretében ez további következtetésekre ad okot.

Még egy sikerről számolt be dr. Horváth Ottó ezredes, bűnügyi igazgató. Május 24-én Hévízről elloptak egy 3,5 millióért érő Mercedest. Három nappal később Kalocsa térségében az 54-es úton nem állt meg az igazoltató rendőrök jelzésére két Mercedes személygépkocsi. Rövid üldözést követően azonban sikerült a járműveket feltartóztatni, s elfogni három bajai férfit. Mint kiderült, az első autót, azonos a Hévízről elkötöttel. A házkutatások során egyiküknél egy újabb Mercedesre letek a nyomozók, a trió másik két tagjánál pedig zárkihúzó szerzőköt és gépkocsi feltörésekhez használható különféle eszközöket, külföldi forgalmi engedélyeket találtak.

A három bajai férfi ügyében a zalai rendőrök folytatják a nyomozást.

— arany —